

RADYASYONDAN KORUNMA UZMANI EĞİTİMİ ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİ

Ege Üniversitesi Nükleer Bilimler Enstitüsü (NBE) ve Radyasyondan Korunma Uzmanları Derneği (RADKOR) tarafından düzenlenen Radyasyondan Korunma Uzmanı Eğitimi Çalıştayı, 01.02.2019 tarihinde Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Konferans Salonunda gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizin çeşitli üniversitelerinden akademisyenlerin, radyoloji, nükleer tıp dallarından hekimlerin, medikal fizik uzmanlarının, Sağlık Bakanlığı yetkilileri ile ilgili uzmanlık dernekleri, tekniker, teknisyen derneklerinin, radyasyon uygulamalarının yapıldığı sanayi kollarının yetkin temsilcilerinin katıldığı Çalıştayda; Radyasyondan Korunma Uzmanı Eğitimi konusunda Uluslararası eğitim programları, uluslararası işbirlikleri, ülkemizde mevcut eğitim programları, son kullanıcıların yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri tartışılmıştır. Çalıştay 168. kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Çalıştay sonunda yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki hususlarda görüş birliğine varılmıştır.

1. 40 binin üzerinde radyasyon kaynağı ve on binlerce radyasyon çalışanın bulunduğu, bu alanda büyük teknolojik yatırımlar yapıldığı, etrafında eski nesil nükleer güç santrallerinin yer aldığı ve nükleer santral kurulum sürecinin başlamış olduğu ülkemizde, radyasyona dayalı teknolojilerden azami yarar sağlanması, halkın ve çalışanların radyasyondan korunmasının garanti altına alınmasıyla mümkündür.

Bu fevkalade gelişmiş ve karmaşık, acil durumları felakete neden olabilecek teknolojilerin olmaz ise olmazı nitelikli insan gücüdür.

Bu nedenle ülkemizde uluslararası standartlara uygun niteliğe sahip “**Radyasyondan Korunma Uzmanları**” yetiştirilmesi için gerekli çalışmalar ivedilikle başlatılmalıdır.

İlki iki yıl önce Akdeniz Üniversitesinde başlatılan, bu yıl Ege Üniversitesi Nükleer Bilimler Enstitümüzde başlatılacak olan tezli lisansüstü eğitim programları desteklenmeli, bu programlarda lisansüstü eğitimlerini tamamlayanların, çalışma alanlarına yönelik olarak en az iki yıllık işbaşında

eğitimi sağlanmalıdır. Nükleer tesislerde işbaşında eğitim için uluslararası işbirlikleri başlatılmalıdır.

2. **“Radyasyondan Korunma Uzmanı”** tanımı ulusal mevzuattaki yerini mutlaka almalıdır. Aksi takdirde bu alandaki lisansüstü eğitim programlarına katılımda sıkıntı yaşanacaktır.
3. *Tıbbi Fizik Uzmanları* için kullanılan *“Sağlık Fizikçisi”* tanımı fevkalade karmaşı yaratmaktadır. *“Sağlık Fizikçisi”* *Radyasyondan Korunma* alanında kullanılan bir kavramdır. **“Tıbbi Fizik Uzmanlığı”** ve **“Radyasyondan Korunma Uzmanlığı”** farklı bilimsel disiplinlerdir. Klinikte ve radyasyon korunma ve güvenlik alanlarında, farklı uzmanlar ve ekipler görev almalıdır.
4. Halen, dört günlük eğitimler sonunda yapılan sınavla verilen “Radyasyondan Korunma Sorumlusu” belgesi, uluslar arası terminolojide “Radyasyondan Korunma Görevlisi” karşılığıdır. Mevcut durumda Radyasyondan Korunma Uzmanı olmadığından, RKU uzman sorumluluğu, “Radyasyondan Korunma Sorumlusu” belgesine sahip RKS'lere yüklemektedir. Yaşanan sıkıntıların temel nedeni budur. Yetki ve sorumluluk sınırlarına ve çalışma koşullarına açıklık getirecek mevzuat ivedilikle düzenlenmelidir.
5. Bu konuda gelişmiş bazı ülke örneklerinde olduğu gibi büyük hastaneler ve büyük merkezlerde, en az bir Radyasyondan Korunma Uzmanı istihdam edilmeli, ayrıca her bölüm için birer Radyasyondan Korunma Görevlisi (RKS) görevlendirilmelidir. Bu konudaki yetkilendirilmiş firmalardan radyasyondan korunma danışmanlığı hizmeti alınabilmesi için de düzenlemeler yapılmalıdır.
6. İhtiyaç duyulan sayıda RKU yetiştirilinceye kadar, geçiş dönemi için geçici çözümler üretilmelidir. Yüksek lisansını nükleer ve radyasyon uygulamaları ile ilgili konularda tamamlamış olan (medikal fizik uzmanları gibi) uzmanlara, yaz okulu benzeri uygulamalarla (özellikle uygulamalı eğitim içeren) tamamlayıcı eğitimler verilerek, yapılacak sınav sonrasında bu kişilerin Radyasyondan Korunma Uzmanı olarak görev yapması sağlanabilir. Benzer uygulama, 1990'lı yılların başında medikal fizik uzmanı eğitimi sürecinde denenmiş ve önemli kazanımlar sağlanmıştır.
7. Nükleer santrallerin işletilmesi sırasında, radyasyondan korunma ekibinde yer alacak kişilerin görev tanımları oluşturulmalı, bu kişilerin sahip olması gereken eğitim düzeyi, iş başı tecrübesi ve diğer yeterlilikleri ayrıca belirlenmelidir.

8. Bu alanda çalışanlar için kesin iş tanımı, ihtiyaca göre YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tanımlanmalıdır.
9. Bu düzenlemelerle ilgili çalışmalara, Uzman Dernekler, Üniversiteler ve son kullanıcılar dahil edilmelidir.
10. Yüksek öğretimde, eğitim faaliyetlerini sürdürecekt yeterlilikte öğretim görevlisi ya da üyesi bulunmayan üniversiteler, konuyla ilgili yeni programlar açmamalıdır.
11. Sağlık Bakanlığı'nın çalışan sağlığı ile ilgili başlatmayı planladığı epidemiyoloji çalışmalarına, radyoepidemiyoloji çalışmaları da eklenmelidir. Radyoepidemiyoloji ile ilgili çalışmaların kapsamı, tüm toplumu içerecek şekilde genişletilmelidir.
12. Radyasyonun sağlık uygulamalarında kullanımında gerekçelendirme (justification) ilkesi titizlikle takip edilmelidir.
13. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu "Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği" ve Sağlık Bakanlığı "Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ile Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik" arasında *tanımlar, görev ve sorumluluklar* hakkında ciddi farklılıklar bulunmaktadır. Bu yönetmelikleri, birbiriyle uyumlu hale getirecek çalışmalara ivedilikle başlanmalıdır.
14. Uluslararası işbirliği destek mekanizmaları, yurt dışından uzmanları eğitim ve araştırma işbirliğini geliştirmek üzere ülkemize davet etmek üzere kullanılmalıdır.
15. Bilim ve Toplum projelerine, hem birlikte çalışma kültürünü geliştirmek, hem de toplum yararına çalışmak amacıyla, Çalıştay paydaşlarının işbirliği ile başvurulması önerilmektedir.

Bu konuda yetkin bilim insanlarına ve uygun altyapıya hali hazırda sahip olan ülkemizin konu ile ilgili çalışmalara başlaması halinde, konunun çözümü için önemli bir adım atılacağı ve yaşanmakta olan sıkıntı ve kargaşanın en kısa sürede çözüme ulaşacağı hususunu kamuoyunun bilgilerine sunarız.

Saygılarımızla,

Radyasyondan Korunma Uzmanı Eğitimi Çalıştayı
Düzenleme Kurulu